2021 m. lapkričio 25 d., ketvirtadienis

P9_TA(2021)0473

Europos socialinio draudimo paso įvedimas siekiant pagerinti skaitmeninį socialinės apsaugos teisių įgyvendinimą ir sąžiningą judumą

2021 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Europos socialinio draudimo paso įvedimo siekiant pagerinti skaitmeninį socialinės apsaugos teisių įgyvendinimą ir sąžiningą judumą (2021/2620(RSP))

(2022/C 224/07)

Europos Parlamentas,

— atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties 3 straipsnį,

— atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 153 straipsnį,

— atsižvelgdamas į savo 2014 m. sausio 14 d. rezoliuciją dėl veiksmingų darbo inspekcijų kaip darbo sąlygų gerinimo Europoje strategijos ([1]),

— atsižvelgdamas į savo 2017 m. sausio 19 d. rezoliuciją dėl Europos socialinių teisių ramsčio ([2]),

— atsižvelgdamas į savo 2020 m. gruodžio 17 d. rezoliuciją dėl tvirtos socialinės Europos teisingai pertvarkai užtikrinti ([3]),

— atsižvelgdamas į savo 2020 m. spalio 22 d. rezoliuciją dėl 2020 m. euro zonos užimtumo ir socialinės politikos ([4]),

— atsižvelgdamas į savo 2021 m. sausio 20 d. rezoliuciją „Bendrosios rinkos stiprinimas: laisvo paslaugų judėjimo ateitis“ ([5]),

— atsižvelgdamas į savo 2021 m. gegužės 20 d. rezoliuciją dėl ES taisyklių poveikio laisvam darbuotojų ir paslaugų judėjimui: darbo jėgos judumas ES viduje kaip priemonė darbo rinkos poreikiams ir įgūdžiams suderinti ([6]),

— atsižvelgdamas į savo 2020 m. birželio 19 d. rezoliuciją dėl tarpvalstybinių ir sezoninių darbuotojų apsaugos Europoje COVID-19 krizės metu ([7]),

— atsižvelgdamas į 2021 m. vasario 25 d. klausimą E-001132/2021 ir į jį raštu pateiktą atsakymą, kurį 2021 m. balandžio 28 d. Komisijos vardu pateikė už darbo vietas ir socialines teises atsakingas Komisijos narys ([8]),

— atsižvelgdamas į 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2008/104/EB dėl darbo per laikinojo įdarbinimo įmones ([9]),

— atsižvelgdamas į 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2019/1149, kuriuo įsteigiama Europos darbo institucija ([10]),

— atsižvelgdamas į 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo ([11]),

([1]) OL C 482, 2016 12 23, p. 31.
([2]) OL C 242, 2018 7 10, p. 24.
([3]) OL C 445, 2021 10 29, p. 75.
([4]) OL C 404, 2021 10 6, p. 159.
([5]) OL C 456, 2021 11 10, p. 14.
([6]) Priimti tekstai, P9_TA(2021)0249.
([7]) OL C 362, 2021 9 8, p. 82.
([8]) https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/E-9-2021-001132-ASW_EN.html
([9]) OL L 327, 2008 12 5, p. 9.
([10]) OL L 186, 2019 7 11, p. 21.
([11]) OL L 166, 2004 4 30, p. 1.

2021 m. lapkričio 25 d., ketvirtadienis

— atsižvelgdamas į 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 987/2009, nustatantį Reglamento (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo įgyvendinimo tvarką ([12]),

— atsižvelgdamas į 1996 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 96/71/EB dėl darbuotojų komandiravimo paslaugų teikimo sistemoje ([13]),

— atsižvelgdamas į 2018 m. birželio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2018/957, kuria iš dalies keičiama Direktyva 96/71/EB dėl darbuotojų komandiravimo paslaugų teikimo sistemoje ([14]),

— atsižvelgdamas į 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2014/67/ES dėl Direktyvos 96/71/EB dėl darbuotojų komandiravimo paslaugų teikimo sistemoje vykdymo užtikrinimo ir kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1024/2012 dėl administracinio bendradarbiavimo per Vidaus rinkos informacinę sistemą (IMI reglamentas) ([15]),

— atsižvelgdamas į 2020 m. liepos 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2020/1057, kuria nustatomos konkrečios su Direktyva 96/71/EB ir Direktyva 2014/67/ES susijusios kelių transporto vairuotojų komandiravimo taisyklės ir iš dalies keičiamos Direktyvos 2006/22/EB nuostatos dėl vykdymo užtikrinimo reikalavimų ir Reglamentas (ES) Nr. 1024/2012 ([16]),

— atsižvelgdamas į 2020 m. liepos 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2020/1054, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 561/2006, kiek tai susiję su būtiniausiais reikalavimais dėl maksimalios kasdienio bei kassavaitinio vairavimo trukmės, minimalių pertraukų ir kasdienio bei kassavaitinio poilsio laikotarpių, ir Reglamentas (ES) Nr. 165/2014, kiek tai susiję su vietos nustatymu tachografais ([17]),

— atsižvelgdamas į 2020 m. liepos 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2020/1055, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 1071/2009, (EB) Nr. 1072/2009 ir (ES) Nr. 1024/2012, siekiant juos suderinti su pokyčiais kelių transporto sektoriuje ([18]),

— atsižvelgdamas į 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2019/1152 dėl skaidrių ir nuspėjamų darbo sąlygų Europos Sąjungoje ([19]),

— atsižvelgdamas į ESTT sprendimą byloje C-55/18, pagal kurį valstybės narės privalo reikalauti, kad darbdaviai sukurtų sistemą, pagal kurią būtų galima išmatuoti kasdienio darbo laiko trukmę ([20]),

— atsižvelgdamas į 2017 m. lapkričio mėn. Europos Vadovų Tarybos, Parlamento ir Komisijos paskelbtą Europos socialinių teisių ramstį,

— atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 3 d. Komisijos pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo dėl Europos skaitmeninės tapatybės sistemos nustatymo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 910/2014 (COM(2021)0281), „Patikima ir saugi Europos elektroninė atpažintis“,

— atsižvelgdamas į 2020 m. kovo 30 d. Komisijos komunikatą „Darbuotojų naudojimosi laisvo judėjimo teise COVID-19 protrūkio metu gairės“,

— atsižvelgdamas į 2020 m. liepos 16 d. Komisijos komunikatą dėl gairių dėl sezoninių darbuotojų darbo ES COVID-19 pandemijos metu,

— atsižvelgdamas į 2021 m. kovo 4 d. Komisijos komunikatą „Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų planas“ (COM(2021)0102),

---

([12]) OL L 284, 2009 10 30, p. 1.
([13]) OL L 18, 1997 1 21, p. 1.
([14]) OL L 173, 2018 7 9, p. 16.
([15]) OL L 159, 2014 5 28, p. 11.
([16]) OL L 249, 2020 7 31, p. 49.
([17]) OL L 249, 2020 7 31, p. 1.
([18]) OL L 249, 2020 7 31, p. 17.
([19]) OL L 186, 2019 7 11, p. 105.
([20]) 2019 m. gegužės 14 d. sprendimas, *Federación de Servicios de Comisiones Obreras* (CCOO) prieš *Deutsche Bank SAE*, C-55/18 – CCOO, EU:C:2019:402.

— atsižvelgdamas į klausimą Komisijai dėl Europos socialinės apsaugos paso įvedimo siekiant pagerinti skaitmeninį socialinės apsaugos teisių įgyvendinimą ir sąžiningą judumą (O-000071/2021 – B9-0041/2021),

— atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 136 straipsnio 5 dalį ir 132 straipsnio 2 dalį,

— atsižvelgdamas į Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto pasiūlymą dėl rezoliucijos,

A. kadangi pastaraisiais metais darbo jėgos judumas ES viduje vis didėjo; kadangi 2019 m. 17,9 mln. žmonių iš ES 28 persikėlė į kitą ES šalį; kadangi 13 mln. iš šių persikėlusių asmenų buvo darbingo amžiaus ir 78 proc. iš jų dirbo; kadangi 2019 m. ES dirbo 1,5 mln. tarpvalstybinių darbuotojų ([21]); kadangi 2019 m. aktyvūs persikeliantys asmenys sudarė 4,3 proc. visos 28 ES valstybių narių darbo jėgos; kadangi, remiantis Komisijos 2017 m duomenimis, nedeklaruojamas darbas sudarė maždaug 11,6 proc. visų darbo sąnaudų ES privačiajame sektoriuje ir 16,4 proc. bendrosios pridėtinės vertės ([22]); kadangi 2019 m. ES buvo išduota 4,6 mln. A1 perkeliamųjų dokumentų, o tai sudaro apie 3,06 mln. darbuotojų; kadangi darbo kitoje valstybėje narėje atveju komandiruoti darbuotojai turi pateikti A1 formą; kadangi A1 formoje pateikiama informacija apie darbuotojui taikomą socialinės apsaugos sistemą; kadangi A1 formose nepateikiama atnaujinta informacija apie socialinį draudimą tikruoju laiku;

B. kadangi EUROFOUND duomenys rodo, kad judumo ES viduje laikotarpiai trumpėja, nes 50 proc. persikėlusių asmenų priimančiojoje šalyje lieka nuo vienų iki keturių metų; kadangi taip pat daugėja grįžtamojo judumo atvejų ([23]): sugrįžta trys iš keturių iš valstybės narės 2017 m. išvykusių asmenų ([24]); kadangi dėl trumpesnių ir pasikartojančių judumo laikotarpių mobilieji darbuotojai dar labiau privalo stebėti savo socialinio draudimo įmokas ir teises į pensiją;

C. kadangi pagal SESV 48 straipsnį Parlamentas ir Taryba, veikdami pagal įprastą teisėkūros procedūrą, turi kompetenciją patvirtinti tokias priemones socialinės apsaugos srityje, kurios yra būtinos laisvam darbuotojų judėjimui užtikrinti; kadangi šiuo tikslu Parlamentas ir Taryba turi imtis priemonių, kad būtų užtikrintos samdomųjų ir savarankiškai dirbančių migrantų ir jų išlaikomų asmenų socialinės apsaugos teisės; kadangi SESV 153 straipsnio 1 dalimi Sąjungai suteikiama kompetencija remti ir papildyti valstybių narių veiklą socialinės apsaugos srityje; kadangi SESV 153 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad socialinės apsaugos srityje Taryba, pasikonsultavusi su Parlamentu, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu bei Regionų komitetu, pagal specialią teisėkūros procedūrą sprendžia vieningai;

D. kadangi mobilieji darbuotojai ir piliečiai prisideda prie socialinės ir ekonominės struktūros gerovės pasienio regionuose, kurie sudaro 40 proc. ES teritorijos; kadangi dėl to būtina užtikrinti vienodas sąlygas ir sąžiningas piliečių judumo sąlygas suteikiant jiems tinkamas priemones, kad jiems būtų užtikrintas teisinis tikrumas, jų teisių apsauga ir socialinė apsauga; kadangi svarbu vengti pernelyg didelės administracinės naštos įmonėms, ypač mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVĮ);

E. kadangi Europos socialinių teisių ramsčio 12-ame principe nustatyta, kad samdomieji darbuotojai ir panašiomis sąlygomis savarankiškai dirbantys asmenys, nesvarbu, kokia jų darbo santykių rūšis ir trukmė, turi teisę į tinkamą socialinę apsaugą;

F. kadangi problemos, susijusios su nesąžininga konkurencija, grindžiama išnaudojimu darbe, apgaulingomis sutarčių sudarymo formomis ir nesąžininga praktika, pvz., socialiniu dempingu, tebėra aktualios visose valstybėse narėse ir kelia didelių problemų Europos įmonėms, darbuotojams ir visuomenei; kadangi panašu, kad labiausiai sukčiaujama sudarant

([21]) Europos Komisija, *Annual Report on intra 2020-EU Labour Mobility* (liet. „2020 m. metinė darbo jėgos judumo ES viduje ataskaita“), 2021 m. sausio 8 d. https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=8369

([22]) Europos Komisija, *Evaluation of the scale of undeclared work in the European Union and its structural determinants* (liet. „Nedeklaruojamo darbo masto Europos Sąjungoje ir jo struktūrinių veiksnių vertinimas“), 2017 m. lapkričio mėn. https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=19002&langId=en

([23]) EUROFOUND, *Tackling labour shortages in EU Member States* (liet. „Darbo jėgos trūkumo ES valstybėse narėse problemos sprendimas“), Europos Sąjungos leidinių biuras, Liuksemburgas, 2021 m.

([24]) Europos Komisija, *Annual Report on intra 2020-EU Labour Mobility* (liet. „2020 m. metinė darbo jėgos judumo ES viduje ataskaita“), 2021 m. sausio 8 d. https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=lt&pubId=8369

įvairių formų darbo sutartis: kadangi trūksta patikimų duomenų, siekiant įvertinti problemos mastą, ypač darbuotojų komandiravimo srityje ([25]); kadangi viena iš priežasčių yra tai, kad nevykdoma veiksminga taikytinos Sąjungos teisės stebėsena ir neužtikrinamas jos vykdymas, ypač atsižvelgiant į vienodo požiūrio ir vienodo užmokesčio už vienodą darbą toje pačioje vietoje principus, kurių negalima užtikrinti, jei nesilaikoma atsekamumo ir teisių perkeliamumo principo, ir tai reikia tobulinti;

G. kadangi dėl COVID-19 pandemijos išryškėjo ir pablogėjo daugelio tarpvalstybinių ir mobiliųjų darbuotojų nesaugios darbo ir gyvenimo sąlygos ES; kadangi dėl krizės paaiškėjo tvirtų ir stabilių socialinės apsaugos sistemų svarba užtikrinant, kad niekas nebūtų paliktas nuošalyje dėl to, kad pasinaudojo judėjimo laisve; kadangi pandemijos protrūkio metu dėl priemonių, kurių ėmėsi valstybės narės, mobilieji darbuotojai susidūrė su teisiniu netikrumu dėl taikomų socialinės apsaugos taisyklių ir daugeliui jų kilo problemų nuotoliniu būdu prašyti bedarbio pašalpos; kadangi dėl pandemijos paaiškėjo ypatingas socialinės apsaugos neturinčių nedeklaruojamų ir sezoninių darbuotojų pažeidžiamumas, o dėl piktnaudžiavimo ir nesąžiningo naudojimosi COVID-19 paskatintomis trumpalaikės finansinės paramos pagalbos paketais padidėjo nedeklaruojamo ir nepakankamai deklaruojamo darbo lygis, įskaitant naujas nedeklaruoto darbo paramos formas ([26]);

H. kadangi skaitmeninimas suteikia precedento neturinčią galimybę sudaryti palankesnes sąlygas darbo jėgos judumui ir kartu greičiau ir lengviau kontroliuoti atitiktį taikomoms ES nuostatoms; kadangi ES mastu nėra sistemingo duomenų rinkimo, kuriuo būtų siekiama teikti tinkamus duomenis apie mobiliuosius darbuotojus arba sudaryti palankesnes sąlygas socialinės apsaugos teisių perkeliamumui tarpvalstybiniu mastu, kompetentingiems subjektams ir įstaigoms realiuoju laiku tikrinant darbuotojų socialinės apsaugos aprėptį ir išmokas; kadangi galimybė gauti informaciją apie taikomas taisykles, taip pat veiksmingas jų laikymasis, stebėsena ir vykdymo užtikrinimas yra būtinos sąžiningo judumo ir kovos su piktnaudžiavimu sąlygos; kadangi skaitmeninės technologijos, kuriomis galima palengvinti teisės aktų priežiūrą ir vykdymą, apsaugoti mobiliųjų darbuotojų teises ir sumažinti administracines įmonių ir nacionalinių institucijų išlaidas, turėtų būti skatinamos ir naudojamos laikantis duomenų apsaugos taisyklių;

I. kadangi nacionaliniai socialiniai partneriai, bendradarbiaudami su vietos arba nacionalinėmis valdžios institucijomis, įvairiuose sektoriuose valstybėse narėse sukūrė įvairių formų nacionalines korteles ar panašias priemones darbo teisės srityje; kadangi šias skirtingas iniciatyvas vienija bendras požymis: identifikacinis numeris ar asmeninė kortelė, kuri tampa veiksminga priemone darbuotojams, institucijoms ir pagrindiniams paslaugų teikėjams, siekiant užtikrinti socialinę apsaugą ir deramą darbo užmokestį bei darbo sąlygas darbo vietoje; kadangi šiomis iniciatyvomis didinamas visų darbuotojų informuotumas apie užimtumą ir darbo sąlygas bei gerinamas vykdymo užtikrinimas;

J. kadangi savo 2014 m. sausio 14 d. rezoliucijoje dėl veiksmingų darbo inspekcijų Parlamentas paragino Komisiją ištirti, ar būtų naudinga Europos lygmeniu sukurti nuo klastojimo apsaugotą Europos socialinio draudimo kortelę ar kitą ES masto elektroninį dokumentą, kuriame būtų galima saugoti visus darbo santykiams patikrinti reikalingus duomenis, pvz., duomenis apie socialinės apsaugos statusą ir darbo valandas, ir kuriems būtų taikomos griežtos duomenų apsaugos taisyklės; kadangi savo 2017 m. sausio 19 d. rezoliucijoje dėl Europos socialinių teisių ramsčio Parlamentas atkreipė dėmesį į prieinamų e. valdžios sprendimų, galbūt įskaitant Europos socialinio draudimo kortelę su patikimomis duomenų apsaugos garantijomis, potencialą, nes tai galėtų pagerinti ES socialinės apsaugos koordinavimą ir individualų informuotumą; kadangi savo 2020 m. spalio 22 d. rezoliucijoje dėl 2020 m. euro zonos užimtumo ir socialinės politikos Parlamentas paragino Komisiją, atlikus tinkamą faktais pagrįstą poveikio vertinimą, pateikti pasiūlymą dėl skaitmeninio ES socialinio draudimo numerio; kadangi savo 2020 m. gruodžio 17 d. rezoliucijoje dėl tvirtos socialinės Europos teisingai pertvarkai užtikrinti Parlamentas dar kartą paragino Komisiją pateikti pasiūlymą dėl skaitmeninio Europos socialinio draudimo numerio (ESSN) ir dėl galimo kontrolės mechanizmo, pvz., asmeninės darbo kortelės, ir teigė, kad darbuotojams ir jų atstovams bei inspekcijoms turi būti suteikta naujausia prieiga prie informacijos apie savo

([25]) EUROFOUND, *Exploring the fraudulent contracting of work in the European Union* (liet. „Nesąžiningų darbo sutarčių sudarymo Europos Sąjungoje tyrimas“), Europos Sąjungos leidinių biuras, Liuksemburgas, 2016 m. lapkričio 21 d.

([26]) Europos kovos su nedeklaruojamu darbu platforma, *COVID 19: combating fraud in short-term financial support schemes* (liet. „COVID-19: kova su sukčiavimu trumpalaikėmis finansinėmis paramos schemomis“), 2021 m. gegužės mėn. https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=24072&langId=en

darbdavius ir jų teises į darbo užmokestį bei darbo ir socialines teises; kadangi savo 2021 m. gegužės 20 d. rezoliucijoje dėl darbo jėgos judumo ES viduje, Parlamentas pabrėžė, kad valstybių narių keitimosi duomenimis skaitmeninimas galėtų sudaryti palankesnes sąlygas laisvam darbuotojų judėjimui sąžiningu ir nešališku pagrindu, taip pat užtikrinti atitinkamų Sąjungos taisyklių vykdymo užtikrinimą;

K. kadangi 2017 m. spalio 24 d. Komisijos 2018 m. darbo programoje paskelbtas ketinimas įdiegti ESSN siekiant prisidėti prie bendro tikslo užtikrinti sąžiningas mobiliųjų darbuotojų darbo sąlygas, socialinių standartų taikymą visiems mobiliesiems piliečiams ir tinkamą jų įgyvendinimą; kadangi nuo 2017 m. lapkričio 27 d. iki 2018 m. sausio 7 d. Komisija konsultavosi su suinteresuotaisiais subjektais ir piliečiais dėl Europos socialinio draudimo numerio sukūrimo; kadangi Komisija savo 2017 m. įžanginiame Europos socialinio draudimo numerio poveikio vertinime, atsižvelgdama į ilgalaikę perspektyvą, numatė galimybę išplėsti Europos socialinio draudimo numerio taikymo sritį į kitas politikos sritis, apimant ne tik socialinės apsaugos koordinavimą; kadangi 2020 m. rugpjūčio 13 d. paskelbtame 2019 m. metiniame naštos tyrime Komisija patvirtino rengianti iniciatyvą dėl Europos socialinio draudimo numerio; kadangi skaitydama savo 2020 m. rugsėjo 16 d. pranešimą apie Europos Sąjungos padėtį Komisijos pirmininkė Ursula von der Leyen paskelbė, kad netrukus Komisija pasiūlys patikimą ir saugią Europos e. atpažinties sistemą; kadangi Komisija Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų plane paskelbė, kad 2021 m. pradės bandomąjį projektą siekdama išnagrinėti galimybę iki 2023 m. pradėti naudoti Europos socialinio draudimo pasą (ESSP), remiantis Europos e. tapatybės iniciatyva;

L. kadangi Europos profesinių sąjungų konfederacija laiko Europos socialinio draudimo numerį vertinga priemone siekiant kovoti su sukčiavimu ir piktnaudžiavimu socialinės apsaugos srityje; kadangi 2018 m. sausio 12 d. Europos verslo konfederacija paskelbė pranešimą, kuriame pabrėžiamas Europos socialinio draudimo numerio potencialas gerinti socialinės apsaugos koordinavimą ES, kartu sprendžiant problemas, susijusias su nacionalinių socialinės apsaugos sistemų įvairove, galimais duomenų apsaugos klausimais ir papildoma administracine našta; kadangi socialiniai partneriai statybų sektoriuje ragino taikyti veiksmingas skaitmenines priemones, kad būtų užtikrintas taikytinų teisės aktų vykdymas, įskaitant Europos požiūrį į asmenines darbo korteles ([27]);

M. kadangi 2019 m. birželio mėn. buvo įsteigta Europos darbo institucija (EDI); kadangi Europos socialinio draudimo numerio klausimas nėra įtrauktas į EDI reglamentą; kadangi EDI tikslas – užtikrinti tinkamą darbo jėgos judumą, padedant valstybėms narėms ir Komisijai veiksmingai taikyti su darbo jėgos judumu ir socialinės apsaugos sistemų koordinavimu susijusius Sąjungos teisės aktus ir juos vykdyti;

1. primena, kad Parlamentas nuo 2014 m. ne kartą ragino Komisiją ištirti pasiūlymo dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl Europos socialinio draudimo numerio pateikimo naudą siekiant sukurti ES masto skaitmeninę priemonę, skirtą socialinės apsaugos koordinavimui ir sąžiningo mobiliųjų darbuotojų darbo jėgos judumo užtikrinimui; apgailestauja, kad Komisija nepateikė pasiūlymo dėl Europos socialinio draudimo numerio, nors ir prisiėmė keletą įsipareigojimų tai padaryti; pakartoja savo raginimą Komisijai pateikti paaiškinimą, kodėl ji to nepadarė;

2. ragina Komisiją pasidalyti su Parlamentu Europos socialinio draudimo numerio poveikio vertinimo projektu, kuris 2017–2018 m. buvo pateiktas Reglamentavimo patikros valdybai, taip pat pasidalyti Reglamentavimo patikros vadybos nuomone apie šį poveikio vertinimo projektą; ragina Komisiją pasidalyti su Parlamentu visais kitais dokumentais, kurie prisidėjo prie jos sprendimo nesiimti tolesnių veiksmų dėl pasiūlymo dėl Europos socialinio draudimo numerio;

3. palankiai vertina Komisijos įsipareigojimą pagal Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų planą pradėti bandomąjį projektą siekiant išnagrinėti galimybę pradėti įgyvendinti skaitmeninį Europos socialinio draudimo pasą; palankiai vertina tai, kad pradėti bandomieji projektai, kuriais siekiama ištirti skaitmeninius sprendimus, ir ragina Komisiją tinkamai informuoti Parlamentą apie įgyvendinimo etapo rezultatus ir galimus sunkumus; pabrėžia, kad įgyvendinant Europos socialinio draudimo paso bandomąjį projektą reikia daug dėmesio skirti sąžiningo judumo užtikrinimui; ragina Komisiją padidinti savo užmojus turinio ir laiko atžvilgiu ir kartu su bandomuoju projektu, remiantis iki šiol atliktu darbu, pradėti

([27]) EFBWW ir FIEC pareiškimas, *EU construction social partners call for digital enforcement* (liet. „ES statybų sektoriaus socialiniai partneriai ragina užtikrinti skaitmeninimo vykdymą“), 2021 m. birželio 24 d. https://www.efbww.eu/news/eu-construction-social-partners-call-for-digital-enforcement/2657-a

tinkamą vertinimą, kad iki 2022 m. pabaigos būtų galima pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl Europos socialinio draudimo paso ir kuo greičiau užtikrinti darbuotojų teisių perkeliamumą ir atsekamumą;

4. atkreipia dėmesį į Komisijos pasiūlymą dėl Europos skaitmeninės tapatybės sistemos nustatymo; ragina Komisiją informuoti Parlamentą apie e. ID sistemos diegimą; mano, kad Europos socialinio draudimo numerio iniciatyva, kurią ketinama įtvirtinti e. ID sistemoje, turėtų būti privaloma visoms valstybėms narėms;

5. primena, kokį vaidmenį atliko mobilieji darbuotojai per COVID-19 pandemiją, ypač svarbiausiuose sektoriuose, ir būtinybę skubiai užtikrinti šiems darbuotojams ne tik deramas darbo sąlygas, bet ir vienodą užmokestį už vienodą darbą toje pačioje darbo vietoje;

6. mano, kad pradėjus įgyvendinti Europos socialinio draudimo paso iniciatyvą turėtų būti siekiama: užtikrinti veiksmingą socialinių teisių nustatymą, atsekamumą, sumavimą ir perkeliamumą; stiprinti ES taisyklių, susijusių su darbuotojų judumu ir sąžiningu bei veiksmingu socialinės apsaugos koordinavimu darbo rinkoje, taikymą, kad būtų užtikrinamos vienodos sąlygos ES; sudaryti sąlygas atitinkamoms nacionalinėms institucijoms, pvz., darbo ir socialinės apsaugos inspekcijoms bei socialiniams partneriams, tikruoju laiku patikrinti mobiliųjų darbuotojų draudimo statusą ir įmokas, kai jie atlieka arba dalyvauja darbo ir socialinės apsaugos patikrose; geriau užkirsti kelią nesąžiningai praktikai, pvz., piktnaudžiavimui ir socialiniam sukčiavimui, ir taip prisidėti prie kovos su nedeklaruojamu darbu ir priimančiojoje šalyje taikomų darbo užmokesčio nustatymo mechanizmų bei įsipareigojimų, susijusių su socialinio draudimo įmokomis, nesilaikymo; pabrėžia, kad įdiegus Europos socialinio draudimo pasą darbuotojams taip pat būtų lengviau sekti savo socialinio draudimo įmokas ir išmokas, pavyzdžiui, teises į pensiją, ir reikalauti jų išmokėjimo, taip palengvinant jų perkeliamumą; pabrėžia, kad Europos socialinio draudimo pasas, grindžiamas Europos e ID sistema, turėtų apimti tiek mobiliųjų piliečių ir darbuotojų tapatybės nustatymo, tiek jų socialinės draudimo išmokų tikrinimo tikruoju laiku funkcijas;

7. pabrėžia, kad Europos socialinio draudimo paso iniciatyva turėtų būti siekiama apsaugoti socialines teises palengvinant informavimą ir gerinant taikytinų socialinės apsaugos koordinavimo ir darbo jėgos judumo taisyklių vykdymą tarpvalstybiniais atvejais; mano, kad Komisijos pasiūlymas dėl Europos socialinio draudimo paso iniciatyvos turi duoti aiškios naudos visiems judumo procese dalyvaujantiems suinteresuotiesiems subjektams, pvz., mobiliesiems piliečiams ir darbuotojams, įmonėms, įskaitant MVĮ, darbdaviams ir profesinėms sąjungoms, taip pat nacionalinėms valdžios institucijoms, pvz., darbo ir socialinės apsaugos inspekcijoms; mano, kad Europos socialinio draudimo paso iniciatyva turėtų būti siekiama supaprastinti sąveiką ir suartinti šiuos suinteresuotuosius subjektus tarpvalstybiniais atvejais, siekiant geriau apsaugoti mobiliuosius piliečius ir darbuotojus bei jų teises ir suteikti visiems šiems suinteresuotiesiems subjektams aiškią informaciją, kad būtų galima pagerinti nuspėjamumą ir užtikrinti, kad administracinės procedūros vyktų sklandžiai ir veiksmingai; primena, kad Europos socialinio draudimo paso iniciatyva turėtų atitikti subsidiarumo principą ir neturėtų daryti poveikio nacionalinėms socialinės apsaugos sistemoms bei jų įvairovei, paisant kiekvienos valstybės narės tradicijų, nacionalinių darbo rinkos modelių ir socialinių partnerių savarankiškumo; pabrėžia, kad Europos socialinio draudimo paso iniciatyva neturi tapti reikalavimu norintiems pasinaudoti savo judėjimo laisve, bet ja turi būti siekiama palengvinti prieigą prie informacijos ir pagerinti taikytinų socialinės apsaugos koordinavimo ir darbo jėgos judumo taisyklių vykdymą tarpvalstybiniais atvejais;

8. ragina Komisiją, glaudžiai bendradarbiaujant su Europos darbo institucija ir atlikus tinkamą vertinimą, pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl Europos socialinio draudimo paso, kad nacionalinėms valdžios institucijoms, pvz., darbo ir socialinės apsaugos inspekcijoms ir socialiniams partneriams, kai jie atlieka arba dalyvauja darbo ir socialinės apsaugos patikrose, būtų suteikta tikralaikė priemonė, skirta veiksmingai įgyvendinti nacionalinę ir ES teisę; mano, kad Europos socialinio draudimo pasu turėtų būti sudarytos sąlygos tikruoju laiku patikrinti darbuotojų darbo vietą, darbovietę, darbo santykius ir tapatybę, taip pat standartines socialinės apsaugos išmokas, nuostatas ir pažymas, kaip nustatyta Reglamente (EB) Nr. 883/2004; ragina Komisiją įvertinti galimybę pasinaudoti Europos socialinio draudimo pasu, kad būtų galima patikrinti kitą susijusią informaciją nepažeidžiant duomenų apsaugos taisyklių ir užtikrinant vienodą požiūrį;

9. mano, kad Europos socialinio draudimo pasas turi apimti visus mobiliuosius ES piliečius ir darbuotojus, įskaitant savarankiškai dirbančius asmenis, taip pat visus mobiliuosius trečiųjų šalių piliečius, kuriems taikomos ES judumo ES viduje taisyklės;

10. mano, kad Europos socialinio draudimo paso įdiegimas turėtų apimti tikralaikio tikrinimo ir stebėsenos kontrolės bei keitimosi informacija naudojant kryžmines nuorodas tarp nacionalinių duomenų bazių sistemą, griežtai laikantis ES asmens duomenų apsaugos taisyklių, kad tai būtų atliekama visiškai veiksmingai ir būtų išlaikomas aukštas duomenų patikimumo ir identifikatorių sertifikavimo lygis, taip pat būtų išvengta klaidų ir sukčiavimo; pabrėžia, kad prieiga prie socialinės apsaugos ir asmens duomenų būtų suteikiama tik susijusiam asmeniui ir nacionalinėms kompetentingoms institucijoms ir šia prieiga neturi būti dalijamasi jokiais kitais tikslais, išskyrus ES socialinės apsaugos koordinavimo ir ES vidaus darbo jėgos judumo taisyklių vykdymą; mano, kad, socialiniams partneriams atliekant ar dalyvaujant darbo patikros procese tam tikrose valstybėse narėse, turi būti užtikrinta prieiga prie kitų valstybių narių darbuotojų socialinės apsaugos duomenų nepažeidžiant duomenų apsaugos nuostatų;

11. palankiai vertina kelių valstybių narių iniciatyvas, kuriomis siekiama pagerinti veiksmingą Sąjungos teisės vykdymo užtikrinimą naudojant nacionalines korteles arba panašias priemones darbo teisės srityje ([28]); pabrėžia, kad nors šiomis nacionalinėmis iniciatyvomis didinamas visų darbuotojų informuotumas apie darbo užmokesčio ir darbo sąlygas ir gerinamas vykdymas, jomis negalima palengvinti keitimosi pagrįsta ir tikslia informacija, įskaitant darbo santykius ir teises tarpvalstybiniu mastu; ragina Komisiją užtikrinti, kad Europos socialinio draudimo paso iniciatyva valstybėms narėms būtų suteikta galimybė pasinaudoti informacija, kuri yra prieinama dėl tapatybės nustatymo ir tikrinimo galimybių, kurias suteikia nacionalinės kortelės arba panašios priemonės darbo teisės srityje šalyse, kuriose šios iniciatyvos įgyvendinamos; pabrėžia, kad Europos socialinio draudimo paso integravimas į nacionalines korteles ar panašias priemones darbo teisės srityje turėtų ne pakeisti, o papildyti šią nacionalinę praktiką ir tik teikti susijusią informaciją atitinkamoms valdžios institucijoms; priduria, kad tai neturi pažeisti nacionalinių socialinių partnerių savarankiškumo ir darbo sąlygų, nustatytų taikytinuose kolektyviniuose susitarimuose pagal nacionalinę teisę ir praktiką; mano, kad Europos socialinio draudimo pasas ir jo integravimas į nacionalines korteles ar panašias priemones, naudojamas darbo teisės srityje, gali būti būsimų ES lygmens vykdymo pastangų pagrindas;

12. laikosi nuomonės, kad visiems darbuotojams, socialiniams partneriams bei nacionalinėms darbo ir socialinės apsaugos inspekcijoms turėtų būti suteikta prieiga prie naujausios informacijos apie darbuotojų darbo santykius, teises į darbo užmokestį bei darbo ir socialines teises, laikantis taikytinos kolektyvinės sutarties arba nacionalinės teisės aktų;

13. pažymi, kad perkeliamasis dokumentas (PD) A1 yra svarbus, tačiau šiuo metu jis yra vienintelė mobiliųjų darbuotojų socialinės apsaugos tikrinimo priemonė; pripažįsta apribojimus ir problemas, susijusius su perkeliamojo dokumento A1 procedūra, visų pirma su tuo, kaip darbdaviai naudoja perkeliamojo dokumento A1 formas, priklausomai nuo socialinės apsaugos sistemų skaitmeninimo lygio valstybėse narėse, taip pat su kompetentingų nacionalinių institucijų atliekamais jų patikrinimais teikiant paslaugas kitoje valstybėje narėje, taip pat su tikslios informacijos apie komandiruotų darbuotojų skaičių ir ypatybes gavimu ES; ragina Komisiją ir valstybes nares toliau gerinti perkeliamojo dokumento A1 formų tikrinimo procesą ir mano, kad turi būti parengtos greitos valstybių narių tarpusavio procedūros siekiant spręsti apgaulės būdu gautų ar panaudotų perkeliamojo dokumento A1 sertifikatų problemą; pažymi, kad su perkeliamuoju dokumentu A1 susiję apribojimai ir problemos tampa kliūtimi siekiant tikslios informacijos apie komandiruotų darbuotojų ES skaičių ir ypatybes; pažymi, kad pagal Europos socialinio draudimo paso iniciatyvą informacija apie mobiliųjų darbuotojų socialinę apsaugą darbo patikros dieną priimančiojoje valstybėje narėje būtų teikiama tikruoju laiku; ragina Komisiją užtikrinti, kad bandomuoju Europos socialinio draudimo paso projektu būtų palengvinta socialinė apsauga supaprastinant perkeliamojo dokumento A1 prašymo, išdavimo ir tikrinimo procedūras, siekiant kovoti su sukčiavimu;

14. mano, Europos socialinio draudimo pasas turėtų būti grindžiamas Europos e ID, Europos sveikatos draudimo kortele (EHIC) ir elektroniniais socialinės apsaugos informacijos mainais (EESSI) bei juos papildyti, taip pat siekiant išplėsti jo taikymą į kitas socialinės apsaugos koordinavimo ir ES darbo teisės sritis; ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad EESSI kuo greičiau pradėtų veikti visu pajėgumu ir pasinaudoti esamų ES fondų teikiamomis galimybėmis palengvinti nacionalinių planų pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę įgyvendinimą siekiant visapusiškai įgyvendinti EESSI ir toliau skaitmeninti viešąjį administravimą, palengvinti mainus tarp socialinės apsaugos institucijų, paspartinti atskirų atvejų nagrinėjimą ir pagerinti Europos darbo institucijos ir atitinkamų nacionalinių kompetentingų

([28]) EFBWW-FIEC ataskaita, *Social identity cards in the European construction industry* (liet. „Socialinės tapatybės kortelės Europos statybos pramonėje“), 2015 m.

institucijų vykdymo pajėgumus; ragina Komisiją paaiškinti, kokį vaidmenį EDI atliks rengiant ir įgyvendinant Europos socialinio draudimo pasą; pabrėžia, kad didėjant skaitmeninimui neturi būti kenkiama nacionalinėms apsaugos priemonėms, kurios jau taikomos kovojant su socialiniu sukčiavimu;

15. ragina Komisiją rengiant ir įgyvendinant Europos socialinio draudimo paso iniciatyvą glaudžiai bendradarbiauti su socialiniais partneriais ir atitinkamomis nacionalinėmis socialinės apsaugos institucijomis ir darbo inspekcijomis, užtikrinant visapusišką pagarbą socialinių partnerių savarankiškumui ir nacionaliniams darbo rinkos modeliams; mano, kad Europos socialinio draudimo pasas ir prieiga prie duomenų tikruoju laiku suteiktų galimybę nacionalinėms kompetentingoms institucijoms ir socialiniams partneriams bet kuriuo metu patikrinti darbuotojų socialinę apsaugą ir taip pagerinti darbo patikras bei remti įrodymų rinkimą bendrose tarpvalstybinėse darbo patikrinimuose ([29]);

16. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui, valstybių narių vyriausybėms bei parlamentams.

([29]) EUROFOUND, *Joint cross-border labour inspections and evidence gathered in their course* (liet. „Bendros tarpvalstybinės darbo patikros ir jų metu surinkti įrodymai“), 2019 m.